

Lichen - Kussen - Bolder Q. 179 (St.)

1. asto heno ma spærur xi:n xi xo bay
2. ma no kamor: t ests blums qwv. w. tar
ge: vr
3. alowē-l- of: no. u - spens xo alæ: i n vχ mit
masens
4. qro. v. exo læstiχ wæ: ræk
5. vrtat s̄i r kē: gō xo bāp mātē bro: t
6. dō s̄rē: n w i r kōr h i: dō nō spē: n tōr en xo
vōr
7. dō s̄pōr lēgdō zōn lōpōn o. f
8. en dat fōbrīg e r s n i k s tō xi: n - of: tō xi
9. kum hē: mō kē: nō || kēnō ||
10. bō: s - tabv s - of: s̄e. η g v s xi: r g lō: zōr b i: r
|| gloesko - pē: nō - pē: nō ||
11. bren v s t w e: h i l o z u: r k j i x o || k j i s k o s -
k r i: k o (sleepruimen) ||
12. xo h l b s m i t k p n v e i v s d r e i l i: t o r w e: n
u: t x o d r o. η k o
13. o d r e: i g d o m i x m i d o n o k n n p o l
14. i x h l p s o n o k n e j g o r j e
15. v a s t v: v o t - of: v a s t o l v: v o t - of: v a s t o n v: v o t -
j i t n o m e v l: l g o v i: r t
16. i x b e n b l e i d a d i x m i t k p n i m i t x a. η s b o r
17. i x h l b o t n i g o d w a - j i s t o k a m o r o: t
18. w e. t o t x o d w a - of: w e: h i: t o t x o d w a - d e
d v: o: n k p. m p
19. s p e n - s p e n s g o w i s f - s p e n s v e. g o r
20. m k l a. k - o n m l e s - b a. η - b o n a: t (zwoel-
verwaard? - mō h w v. f - m e e w: h l: f (w e i
of boomgaard) - o n b e m p (w e i n i g o f n i e t g e b r.)
mō s o p o l s o j - of: mō s a d o t u: l - m h o: i x -
mō k r a. k f j i s - mō p e: p o l
21. d e. m a: n - of (w e i n i g!) d e. k e. z o l - d i: t o r
h e: l o w e: r t f a: i x t o || mō m o m s k i a: l ||
22. i x t a l d a x t i: k o n o - of: t i: k o s j o s - x e: v s
23. e n o l a: n t l y t f l: l a: s i s p o: f b r e. k o
24. o r e s f a n x o l e: v s a l m s x o l j e t o g o w i r s
25. g e: f m i x t w e: v r e: i s t a e: i n - b r a e. j o r -
b r a e: i s t o
26. d a t s t a. n d b r i: l o s t i: t v n o m e
27. d e. m a: n h i: d o l e: v s w e i n o g r o: t o h e: r
28. l y s i f e: r - of: d o d y: v o l i s n e j e n d o h i: m o l
g o l l i v s || v g l. i x b e n e n t a n r o p b l i e v s
(k b e n i n t d o r p g e b l e v e n) ||
29. d o s v: l k e n d a r x i m i t o m i: s t o r n v d o
x e. g o w e i s
30. i x k a n - of: i x k o n - t v x n e j k u v c m o e: x
f j a d o x b e n
31. d o b e: s t o d r e. η h o g j a n l j e z v: t m e: l
32. h o r k o n e j q w v. w i r o k o - h o r h i: t h e: l p e i n
33. s t e. g e n x o n o s t j e l e n d e: b e s o m
34. n i: - m i t o k e: g o l o j a t n i m e g o s p i: l t
35. h i: l a - i x h l b a l t w e k e r v r t i: x o r u p o
36. d e i p e: r s n e j r e: p - d v x i t - of: x e t - n v g o n o
w i t o k j a: n e
37. x o x i v u r t n u t f a: l e
38. x o h i: t p m t j i s t o x o g a: l e h a e l s p a n v r d y -
of: v r m o: k o
39. o r x a l o t n o: i t w e: t b r e n s
40. x o e s t o h e. l o f a n o r - of (m e t k l e m) v a n h l: r -
m i l o k: w e: t
41. d o m a: n m u t s o w e: f b o v r e j o - of (n i e u w):
b o j e. r m o
42. e n d o s x e l d o x u p m o (1) - of: x u w e m o (2) e s
x o v o: r l o k || p r i: k o l (i: g e v a a r) ||
43. h o r h i: t v l: l m o u l o s o m d a t o r s t a e: r o g
i s || m o: l (m u i l) ||
44. v e: m u i t o d v: d o h e. l o f a n h l b o e n g e:
d o a: n d o r h e. l o f
45. h e. l o b e n s t a d b e. d v r h l f o || l e x t o (- e c l a i n e) ||
46. v x o m e. t s o r e s o v i d a x o v a. r o k o
47. x o s p u e n s v j a r o t w e: t i t o v l a z o n w e. d i n s v r
|| w e d o (w e d d e n) - v g l. b l e: t s v r (b l i j a s c h a p) ||
48. d o h v v o n i: r x a l d o b o: r m g r a f o l o

49. dyts vinstor (2) - of: venster (1) enstō^u
 50. l'bagintō lēts vjār dō vrymōs (1) - of:
 vrymōs (2) - dō ho:mōs (1) - of: ho:χ mōs (2) - ot
 l'vōf ('s avonds) - dō vesper (2) londags!
 51. v'etspræ: f - of: spræ: f - kwakf'ersdriē (school-
 jongentaal onder invl v. school, anders ontbeud).
 v'etspræ: fō - uitspreiden? - verbreiden? - xiχ
 f'jāt xētō - vjadix mō: kō - mō: fō: bræ: fō - m
 b'wv: tōr smē: rō
 52. dat wē: f hē: tō hū: r lū: tōn v'fnejs
 53. xō v'jōr hē: tōm xis jv: r lā: ηk nū sv: l
 lū: tō gwv
 54. iχ h'apōm v: f'χōv'jō xō lō: t lā: ηjōt w: tōr
 tō gwv
 55. grē: s vjārs x'j: t mō ni vā: l en dē: strē: k
 hē: || vāls diūf: 'syrē (Waals)! ||
 56. jādō pāt (= bloempotten, anders: stæ: 'nō
 pāt) xi ni vā: l jāt || dō jādō (= de waarde) ||
 57. dō xwv lē stē: t bē: dō wv vō || haard! ||
 58. en m'jōd erōt nūχ tō hā: t vjār tō k'v'is-
 bālkō (1) - of: tō k'v'isbālkō (2)
 59. dēj h'jās χ: vō klv: r lēχ (1) - of: lēχ (2) - hē
 bō: rē trvχ ot p'jāt x n xōnō stōt
 60. dū hō: m'p'χōr i' lōk' jv: r hē: nū dō h'ē: r mōs
 61. dō pō: tōr xā: t dāt vs hē: r - of: dāt vs
 livm hē: r - v'v'lmōgēs
 62. dō xō: χs m'ix wōl mē dō xā: s n'kōt'j'gō m'ix
 63. dō xwv'jōl m'ē: r'jōs xāls w'ir gā'brē: χ'k'v'v' mō
 64. grē: stō hōt' nēj' t'p: sō || en hō: t (kaart) ||
 65. ē: tō xō v: k' χ'jān hē: s
 66. xōnō mō' tōe: r es kār' p'vōt - rē lig' en pān
 67. o' tē: r xōnō wē: r' mō dō: χ: w'is en tē: r xōnō
 hū: lō - of: mō xū: trv: v'ōt || en xā: χ tō māt'rāt
 r xā: χ hē: nt ||
 68. dat j'p'jōkō l'p' bā: rō v'ōs - of: l'p' v'p' blō: tō
 v'j: t
 69. d'v: e: r xōnō b'jāt en dō kōn

70. iχ wāl dātō fā: k' t'p: r - of: dō p'vōs - mō
 b'v'ē: f' brā: t
 71. iχ h'p: ē: nō: n mōn hāt || hāt p'ē: n (figu'rl'k)! ||
 72. iχ kōn m'it' xōnē: v'ōrē: s lē: t' p'm
 73. nū: dō 'k'v'f: spāns v'ōrōt' p'jāt vjār dō
 nōu hā: r
 74. iχ h'vōs l'it' s' k'v'ōs vān vjār dō nū: n
 75. dō xwv: n vān dō h'jānōj e: s v: k' sul' dō: t
 χōw: r s
 76. w'it' tō gōnō rō mē: kōr wō: nō - mō b'v: χ
 77. dēj rō: xō h'vōs lā: η d'jān || mō d'w'v: n (enkō) ||
 78. iχ lō: i' f'χō w'v: tō vā
 79. t'kē: nt wōs dō: t vjār - of: dō: t e: - xō t'k'v'ōs
 dā: pō
 80. xōnō: rōn en xōn v: gō lū: pō || maif (een oog)
 mōar: v'v'ē: χ'kō pē: η kō (een oogje knippen) ||
 81. hōr m'it' s' hō e: s m'z dō h'v'ōf'kō nū dō
 b'v'ōs χōgā: η vjār b'v'v: mōlō tō p'kō || en
 d'v'χ tōr - v' d'v'χ tōr kō ||
 82. d'v: e: r xōnō s'p'z w'v: t' u: tō lē: dōr
 83. hē: xāt sōn strū: v' d' v'p
 84. dō lē: t - of: dō mēnsō - xūχ tō n'k'ōs a: nō rō s
 χā: lō en rē: gōm
 85. hōnō mō: nt es d'v'ō: χ fānds d'w'v: s
 86. dē: wē: χ l'p' k'v'ō: m'p' - v' d' v'ōnō m' f' m'wē: χ
 lā: η t'v:
 87. iχ g'v' l - of (jong): iχ k'v'χ - vjār dō h'v'ō: i' nō v'
 t'p' m'kō || inf: gē: tō - deed: gōgō' d' ||
 88. dō b'v'g' l' s kār' v'ōt χā: η m'ōdōn h'w'v: r
 ē: nō s'lēkō
 89. xō l'isō wōs h'v'ōt mē gū: t
 90. en dō h'v'ōs' f' erōt' t' b'v'ōtō
 91. mō s'p'ōr mū: t' χū: t' kōnō m'kōs
 92. xūg' es nū mōnō hū: t
 93. iχ w'it' nēj' bō: χ' f' mū: t' χ' w'v: χ' kō
 94. mō hū: lō k'aldōr es χū: t' vjār' rōt' bē: r
 95. iχ mū: s v'ōblū: t' d'v'ē: η kō vjār' stā: rōk' tō jādō

97. iχ mu:st fɪstət fuɟɪr endə stɑ:l vɔ: rɔ
 98. mɔ bru:z wɔs mɔf
 99. dɔ mɪlɔgbu: r mɔgɔnɔ gro:tɔ tu:r // m
 rɔndə (wielrennersterm) //
 100. deɟ buvɛ: tɔrmɪlɔg ɪs dɔn ɛn ɪu: r -
 ɟi kɔm tɪr ɟɔm zɪt
 101. vɔr ɪy dɛ: ɪlt kɔnɔ vɛlɔ ɛn ɔn u: z
 102. du vɪlt nɪkɔ vɔr m tɔ ɪɛ: gɔ - ɪ es kɪr zɛk
 103. hɔr kɔ: mɪ no: tɔn mɪny: tɔ lɔ: t
 104. ɛn ɪtɔ: ɟɔ: ɪ bɛ: rɔx dɛ: vɪ: r spɛɟ
 105. dɛr stɔ du vɪ dɔr
 106. ɛn bo: m hɪlɔ rɔ stɪk fɪndɔ brɛ: gɔ: fɟɔ-
 vɔ: rɔ
 107. dɔ muɪ vɪ fɟɔlɔ ɛnɔ kuu: mɔ kɪ: rɔ
 108. hɔr ɛ: s fɪn ɟɪ vɔ kuu: mɔ mɪ dɔnɔ guɟɔ
 boeɟɔl gɛ: lɛ
 109. deɟ dɪ: r ɛs fɪn bɪ: kɔ hɪ: t ɟɔmɔk
 110. ɔ gɔt rɔt wɛ: f muɪt kɔnɔ lɔpɔ- of: kɔnɔ
 nɛ:
 111. iχ hɪr hɛɟ grɔ: s ɟɔrɛ: t mɛ tɔwɔs ɟɔnɔ
 guɟɔ ɪv: t
 112. dɔ brɔwɔr ɪz: t dɔtɔt nɪx tɔ dɪ: r ɛs
 fɟɪr tɔ bɔwɔ
 113. bɑ: kɔ- iχ bɑ: k- dɪχ bɑ: kɔ: hɛ: bɑ: k- vɛ:
 bɑ: kɔ- gɛ: bɑ: k- ɪɛ: bɑ: kɔ- iχ bɑ: gɔdɔ-
 of: iχ bɪ: k (ouder!) - dɪχ bɑ: gɔdɔs- of: dɪχ
 bɪ: kɔ: hɛ: bɑ: gɔdɔ- of: hɛ: bɪ: k- vɛ: bɑ: gɔdɔ-
 of: vɛ: bɪ: kɔ- vɔr hɪlɔ gɔbɑ: kɔ
 114. beɟɔ- iχ beɟ- dɪχ beɟs- hɛ: beɟt- vɛ: beɟɔ-
 beɟɔ vɔr- iχ bo: rɟ- iχ hɪr ɟɔb wɪ- fɟɔ-
 bo: rɟɔ ɪɛ: v: k
 115. tɪ rɔn klɛ: ɪn mɛ ɔ fɛ: n
 116. ɔɔ kɔnɔ hɛ: ɪɔr kɪ: gɔ vɪ tɔ mɛ: ɪt
 117. hɔr hɪ: t ɟɔrɔ: t dɔt ɔr vɪ mɪχ ɟal- of: ɟɔl-
 dɛ: ɟkɔ
 118. dɔ mɔx ɟɔ: t dɔtɔr gɔlɛ: k kɔ:
 119. dɔr wɔvɔ vɛ: f ɟɪɛ: s

120. ɔndɔr dɛɟ ɪ: k legɔ vɪ: l ɪ: kɔlɪ
 121. tɔwɔ: tɔr ɟal sɔbɪ: t- of: sɛfɔs- of: dɪ: rɛ k-
 guvɛ- kuu: kɔ - t kuu: gɔ: l
 122. tɔ: ɟɪ: s nɪx: ɪy: n- bɛ: s nɪx mɛ: r ɟɪs
 ɟɔmɔ: t
 123. mɔɟɔ: nɛ: s mɔ: kɔ rɔ mɪ tɔ dɔwɛ- ɟɔr vɪn
 ɔn ɛ: ɪ // meow: ɛ: ɪr //
 124. dɔt bɛ: ɪm kɔ ɟal du: lɛstɔx kɔnɔ wɔsɔ
 125. dɔ ɟɔstɔ: r hɪ: t ɟuɟɔ wɛ: n
 126. vɟɔ: t kɔ: s ɛs ɔ: f ɟɔvɔrɔ: nɛ: // ɪnf. "branden":
 bɟɔnɔ //
 127. dɔ mɪlɔk spɪlɛ: tɔm ɟɔr vɪn dɔ kɔw
 128. dɔ kɪ stɔr lɪb fɟɪr dɔ kɔp: s ɟɔr sɛsɔ
 // kɔp: ɪɔr //
 129. dɔ bɛ: ɪm vɪndɔ kuu: wɔ: gɔl bɛ: ɪgɔ
 dɔwɛ: r ɔndɔr tɟɔwɪx // ɔn dɔ: tɔ bɟɪ: rɔ //
 130. dɔ tɔwɛ: ɟɪy: sɔ- of: dɛɛtɔs (jong!) kɔ: mɔn
 u: t- of: kɔ: mɔ bu: tɔ
 131. ɪɔ hɪlɔ hɔm guɟ: n ɛn blɔu gɔhɔuɔ // tɪ hɪ: t
 tɛ: n u: rɔ gɔsɔ: gɔ (v. kloek) //
 132. ɔɔ sɔ: s ɛs ɟɛt dɔf - flɔ:
 133. dɔ sɛi: lɪg dɪ k // sɛɟɔ (werkw. "meewoen"
 ook = snijden) //
 134. ɔ dɛrɔn ɛ: wɪχ lɔs dɔdɪχ tɪχ nɪxɔx ɟɪ n hɪr
 135. nɪ: wɟɔ: rɛt fɪlt nɔ: ɔn hɛ: l nɔ: stɔt // ɔn
 nɔ: ɟɔwɛ: t (nieuwe voorst) //
 136. dɪ - iχ dɪy: nɔt- dɪχ dɛ: r sɔt- hɛ: dɛ: r tɔt-
 vɛ: dɪy: nɔt- gɛ: dɪtɔt- ɪɛ: dɪyɔt- iχ dɔ: ɟɔt-
 dɪχ dɔ: ɟɔt- hɛ: dɔ: ɟɔt- vɛ: dɔ: gɔnɔt- gɛ:
 dɔ: ɟɔt- ɪɛ: dɔ: gɔnɔt- dɔ: gɪχtɔt- dɔ: ɟɔtɔt
 mɛ: r- dɔ: gɔ ɪɛ: t mɛ: r
 137. dɪ: ɟɔ- dɪ: ɟɔ klɛ: t + dɪ: ɟɔ: nɛ: dɔ
 sɔl' dɔ: tɔ
 138. dɟɔsɔ- hɛ: dɟɔs- hɛ: dɟɔɪdɔ- hɛ: hɪ: t
 ɟɔd wɪ: sɔ
 139. bɛnɔ- iχ bɛn- dɪχ bɛnɔ- hɛ: bɛnɔ- vɛ: bɛnɔ- gɛ: bɛnɔ-
 ɪɛ: bɛnɔ- bɛnɔ hɛ: - bɛ: n hɛ: - iχ hɪr ɟɔbɔnɔ

40. Locale Landnamen: m. r. (4a. 22) - 2 bo. n. d. r. (30 z.) 41. Locale Waternamen: Geen waternamen.

De naam van deze parochie (onderdeel van de gemeente Kichen-Kussen-Golder) in haar eigen dialect is ZASS

De inwoners heten ZASSNERS

hun bijnaam luidt m. r. l. g. r. p. z. l. n. s. s. (Mergelpersen, naar de plaatselijke mergelgroeven).
chaantal inwoners op 31-12-1947: 2361, w.o. 2900 te Kussen.

Taaltoestand. Er zijn geen wijken of gehuchten. Er is alleen het dorp. Er zijn dan ook geen locale verschillen binnen Kussen, het verschilt met de andere parochie, die twee agglomeraties bevat en tot dezelfde gemeente behoort, is eveneens zeer klein, zo zegt men b.v. te Kichen: 'Zz, Zz en Golder: b. v. d. z. v. (kippen) kens en k. i. z. s. (kensen) zoals te Kussen h. i. n. s. en k. i. z. s. - te Kussen wordt Frans gesproken in het gezin van een kasteelheer en Frans of een Waals in een tiental gemengde Vl.-Waalse gezinnen of families van Waalse inwijkelingen. A. S. V. komt als huistaal niet voor.

De bevolking bestaat voor de helft uit landbouwers, de overige helft wordt gevormd door de zeer talrijke werklieden (Luisse industrie, bouwbedrijf, metselaars), de handelaars, ambachtslui en in de laatste decennia ook de kampernoelie kwekers (in de mergelgrotten).

Zegsvlieden: 1. Gans Jozef, 50 j.; hier geb.; rustend onderwijzer; tot zijn dertigste jaar te Kussen, daarna te Kanne, de laatste jaren weer te Kussen; V. van hier, M. van Diepenbeek (geboren in 1912); spreekt in de huiskring en in het dorp Kussens dialect.

2. Paulus Leon, 17 j.; hier geb.; scholier; heeft altijd hier verbleven; V. van hier, M. geboren te Tongeren, maar sedert prille jeugd te Kussen; spreekt altijd dialect.